SPRAWOZDANIE
WYDZIAŁU
SZKOŁY PRZEMYSŁOWÉJ UZUPEŁNIAJĄCÉJ
W WADOWICACH

za rok szkolny 1890.

103775
1890
mF 4855
P.B.

A.

Kronika zakładu.

Komitet wybrany na posiedzeniu Rady miejskiéj w Wadowicach dnia 27. października 1888 celem obmyślenia sposobu uczczenia jubileuszu 40-letniéj rocznicy panowania Najjaśniejszego Pana, Cesarza Franciszka Józefa I. składający się z PP. Brosiga, Figlera, Dra Gedla, Israelego, Dra Iwańskiego i prof. Pawlicy, uchwalił dnia 21. listopada jednomyślnie, że najodpowiedniejszym sposobem uczczenia téj rocznicy będzie założenie szkoły przemysłowéj uzupełniającéj i przedłożył ten wniosek Radzie gminnéj na posiedzeniu dnia 24. listopada. Rada miejska przyjmując ten wniosek uchwaliła założyć w Wadowicach uzupełniającą szkołę przemysłową i przeznaczyła zarazem na utrzymanie téjże rocznie 400 Zł. w. a.

Uchwała ta Świetnéj Rady miejskiéj z dnia 24. listopada 1888 dała zatém początek szkole przemysłowéj uzupełniającéj, któréj zadaniem jest kształcenie młodzieży poświęcającéj się zawodom rękodzielniczym a tém samém przygotowanie lepszéj przyszłości rękodzielnikom.

Uchwała ta znalazła u wszystkich warstw społeczeństwa tak ogólne uznanie, że komitet wybrany z łona rady miejskiéj celem jéj przeprowadzenia i postarania się o potrzebne dalsze fundusze, znalazł wszędzie jak najprzychylniejsze przyjęcie: Świetna Rada powiatowa przeznaczyła na posiedzeniu dnia 14. lutego 1889 tytułem subwencyi na utrzymanie téj szkoły z funduszów powiatowych 100 Zł., a z nadwyżki funduszu rezerwowego powiatowéj kasy oszczędności 200 Zł. rocznie począwszy od r. 1889, a i stowarzyszenia rękodzielników ofiarowały na rok 1889 kwotę 55 Zł. w. a.

Pedagog 2059

Biblioteka Jagiellońska
1002780712

Po uzyskaniu funduszów, które przynajmniej w połowie pokryć mogły wydatki na szkołę, ułożył komitet, do którego wchodzili PP. dyrektor Arzt, Figler, Foltyn, właść. dóbr Gostkowski, Dr. Iwański, Dr. Krobicki, prof. Pawlica statut i plan nauki i przedłożył takowe Świetnej Komisyi krajowej dla spraw przemysłu do zatwierdzenia.

Wedle tego statutu (który dotąd nie został zatwierdzony) składa się szkoła z kursu przygotowawczego o 2-ch oddziałach i z kursu przemysłowego o 2-ch klasach. Do pierwszego oddziału kursu przygotowawczego uczęszczają ci uczniowie, którzy nie umieją czytać i pisać; do drugiego oddziału ci, którzy uczęszczali wprawdzie do szkoły ludowéj, lecz jéj nie ukończyli i nie mają odpowiednego przygotowania, aby mogli z korzyścią pobierać nauki w szkole przemysłowéj.

W I. oddziale przygotowawczym udzielano zatém:

nauki	religii	w 1 godzinie tygodniowo;
„	czytania i pisania . .	w 4 godzinach tygodniowo;
„	rachunków	w 2 „
	razem . .	w 7 godzinach tygodniowo.

W II. oddziale przygotowawczym:

nauki	religii	tygodniowo	w 1 godzinie;
„	języka polskiego .	„	w 3 godzinach;
„	rysunków	„	w 2 „
„	rachunków . . .	„	w 2 „
	razem .	tygodniowo	w 8 godzinach.

Do klas przemysłowych uczęszczać mogą ci uczniowie, którzy ukończyli 4 klasy szkoły ludowéj z dobrym postępem.

W roku szkolnym 1890 otworzono najpierw pierwszą klasę w téj szkole.

Przedmioty nauki w téj klasie są:

Religia	$^1/_2$	godz. tyg.
Stylistyka	1	„ „
Język polski	2	„ „
Rysunki	3	„ „
Rachunki	2	„ „
razem . .	$8^1/_2$	godz. tyg.

Nauka odbywała się w myśl statutu w tym roku w niedzielę od godziny $9^1/_2$—$11^1/_2$ rano, w poniedziałki zaś, wtorki,

czwartki i piątki od godz. 7—9 wieczór. Nauka była bezpłatna; uczniowie otrzymywali też wszystkie książki i inne przybory do nauki bezpłatnie.

Nadzór miejscowy i zarząd ekonomiczny szkoły sprawował w tym roku wydział, który składał się w myśl statutu z następujących WPanów;

Dra Jana Iwańskiego, burmistrza — jako przewodniczącego,

Seweryna Arzta, dyrektora c. k. gimnazyum, który był oraz kierownikiem szkoły przemysłowej uzupełniającej.

Aleksandra Gostkowskiego, właśc. dóbr.	jako delegatów
Dra Henryka Krobickiego, adwok. kraj.	Rady powiatowej.
Tomasza Figlera, malarza pokojowego,	jako delegatów
Franciszka Foltyna, kięgarza i właść. drukarni,	Rady miejskiej.

Delegatów Wysokiego c. k. Ministerstwa W. i Ośw. i Wysokiego Wydziału krajowego nie zamianowano dotychczas.

Wydział odbył po otwarciu szkoły 6 posiedzeń.

Kierownictwo zakładu, który się mieścił w 3-ech salach tutejszego budynku gimnazyalnego, objął Seweryn Arzt, dyrektor c. k. gimnazyum.

Grono nauczycielskie tworzyli przy końcu roku szkolnego (po odejściu P. Skopala dnia 10. lutego) następujący PP.:

1. Michał Frąckiewicz, c. k. prof. gimn. uczył języka polskiego i stylistyki w I. klasie przemysł. w 3. godz. tyg.
2. Ks. Jan Krupiński, katecheta gimn. i kanonik hon., który uczył religii we wszystkich klasach w $2^1/_2$ godz. tyg.
3. Fryderyk Lachner, c. k. prof. gimn. udzielał rysunków w II. oddz. przyg. i I. kl. przem. w 5. godz. tyg.
4. Walenty Myjkowski, c. k. profesor gimn. uczył rachunków w I. klasie szk. przemysł. w 2. godz. tyg.
5. Jan Pawlica, c. k. prof. gimn. uczył języka polskiego w II. oddz. przyg. w 3. godz. tyg.
6. Franciszek Prezentkiewicz, kierownik 4-kl. szkoły ludowej, uczył rachunków w I. i II. oddz. przyg. w 4. g. tyg.
7. Franciszek Zając, nauczyciel w 4-kl. szkoły ludowej, który uczył pisania i czytania w I. oddz. przyg. w 4. g. tyg.

Gospodarzami klas byli Panowie:

Franciszek Zając,	w I. oddziale przygotowawczym;
Jan Pawlica,	w II. " "
Michał Frąckiewicz,	w I. klasie przemysłowej.

Chociaż statut przedłożony Świetnej Komisyi Krajowej dla spraw przemysłu nie został zatwierdzony, postanowił Wydział szkolny otworzyć szkołę dnia 13. listopada 1889 i ogłosił wpisy do niej dnia 1. listopada.

Wskutek odezwy zapisało się natychmiast, lub w ciągu roku szkolnego:

do I. oddziału przygotowawczego uczniów	26
do II. „ „ „	42
do I. klasy szkoły przemysłowej „	44
razem . .	113

Nadto zapisali się do I. klasy przemysłowej i tacy uczniowie, którzy do uczęszczania nie byli obowiązani — i tylko na naukę niektórych przedmiotów, jak na naukę stylistyki i rysunków przychodzili, tych było 12

zatem razem . 125

Z pomiędzy zapisanych było:

wyznania rzym. kat. 113
wyznania mojżeszowego . . 12

blacharzy . . .	3	kuśnierzy . . .	1	stolarzy	5
cukierników . .	3	malarzy	1	szewców . . .	32
introligatorów .	2	mydlarzy . . .	1	szczotkarzy . .	3
kapeluszników .	2	piernikarzy . .	3	zegarmistrzów .	1
kominiarzy . .	4	piekarzy . . .	5	bez zajęcia oznaczonego . . .	6
kowali	11	powroźników .	2	razem .	125
krawców . . .	7	rzeźników i masarzy	12		
kupców	8	ślusarzy	12		
księgarzy . . .	1				

Dnia 13. listopada 1889 otworzył dyrektor uroczyście szkołę. Rok szkolny trwał do 25. maja 1890.

W tym roku szk. przystępowali uczniowie 2 razy do spowiedzi i komunii św. Dnia 28. marca zwiedził szkołę delegat Wysokiego Wydziału Krajowego Wielm. Pan Jan Franke, c. k. profesor politechniki.

Dnia 25. maja odbył się w przytomności członków wydziału szkolnego i gości egzamin, po którym odczytano klasyfikacyą i rozdano nagrody składające się z książeczek powiatowej kasy oszczędności (w łącznej kwocie 31 Zł.) pomiędzy najpilniejszych uczniów, którzy oraz uczynili największy postęp w nauce.

Z końcem roku szkolnego sklasyfikowano:

w I. oddziale przygotowawcz.	na	26	zapisanych uczniów	19
w II. „	„	43	„ „	31
w I. klasie przemysłowéj	„	44	„ „	29
Razem .	. na	113	zapisanych uczniów	79

B.

Fundusze.

Do kasy szkoły przemysłowéj uzupełniającéj wpłynęło od otwarcia téjże do końca maja 1890:

a) 400 Zł. datek Rady miejskiéj za r. 1889,
b) 55 „ datek od Stowarzysz. rękodziel. za r. 1889,
c) 200 „ datek powiat. Kasy Oszczęd. za r. 1889,
d) 200 „ datek powiat. Kasy Oszczęd. za r. 1890,
e) 100 „ datek Rady powiatowéj za r. 1889,
f) 100 „ datek Rady powiatowéj za r. 1890,
g) 150 „ zaliczka Wysokiego Wydziału krajowego „na pokrycie kosztów utrzymania szkoły przem. uzup. w czasie od 14. listopada do końca grudnia 1889“ z dnia 7. lutego 1890 do l. 53943,
h) 7 „ 18 ct. procent od kwoty wymienionéj pod poz. *a)*.

1212 Zł. 18 ct. razem.

Z téj kwoty wydano:

a) Na remuneracye grona nauczycielskiego . . 658 Zł. 50 ct.
b) Na zakupno środków naukowych (książek, zeszytów, piór, ołówków, kałamarzy, etc.) i na wydatki połączone z otwarciem zakładu 144 Zł. 03 ct.
c) Wydatki na kancelaryą i administracyą . . 3 Zł. 98 ct.
d) Na nagrody . . . . 31 Zł. — ct.

razem . . 837 Zł. 51 ct.

Przychód wynosił . . . . **1212 Zł. 18** ct.
Rozchód wynosił . . . . **837 Zł. 51** ct.

Pozostaje na rok przyszły . . . . **374 Zł. 67** ct.

Rada miejska daje nadto zakładowi opał, oświetlenie i usługę.

C.

Środki naukowe.

Wysoki Wydział krajowy przysłał dyrekcyi w tym roku za pośrednictwem W. P. Jana Frankego następujące środki naukowe:

Liczba inwentarza szkoły przem. uzup.	Przedmiot	Wartość zł.	ct.
1.	Andel, Geometrisches Ornament	3	68
2.	Fallenböck, Elementar-Zeichenschule	5	52
3.	Böklen, Vorlagenwerk für constructives Zeichnen	12	42
4.	Herdtle, Elemente des Zeichnens	2	21
5.	Herdtle, Geometrische Ornamente	9	94
6.	Herdtle, Bläter, Blumen u. Ornamente . . .	4	97
7.	Storck, Einfache Möbel	5	52
8.	Rothe, Vorlagen für Bau-und Möbel-Tischler I. & II.	9	20
9.	Gerhardt, Vorlagen f. Schuhmacher	5	52
10.	Gottlob, Vorlagen f. Schmiede	8	28
11.	Musterbuch f. Möbeltischler	13	80
12.	Musterbuch f. Kunstchlosser	8	28
13.	Hölder, Arbeiten des Schlossers I.	4	42
14.	Kretschmer, Holzverbindungen	3	68
15.	Flinzer, Metoda nauki rysunków	1	80
16.	Bayr & Wunderlich, Formensamlung für Freihandzeichnen	10	86
17.	Richter, Zeichenvorlagen für Schneider . . .	1	10
18.	Mehl, Vorlegeblätter für Decorations-u. Schriftenmaler	6	08
19.	Chemnitz, Zeichnungen des Schlossers . . .	5	52
20.	cyrkiel do tablicy	3	24
21.	8 rajscajgów większych po Zł. 2, 34	18	72
22.	15 rajscajgów mniejszych po Zł. 1, 49 . . .	22	35
23.	Gotówkę na sprawienie szafy (szafa)	16	—
24.	i tablicy (tablica)	11	—

D.

Ogłoszenia.

Wpisy uczniów do tutejszéj szkoły przemysłowéj uzupełniającéj na rok szkolny 1891 trwać będą od 7. do 15. września.

Do uczęszczania na naukę w téj szkole obowiązani są w myśl §. §. 75 a. i 100 ustawy przemysłowéj z r. 1885 wszyscy terminatorzy i czeladnicy, aż do ukończenia 18. roku życia.

Każdy uczeń przyjęty do szkoły otrzyma książeczkę legitymacyjną, w któréj będzie uwidocznione, na który kurs został przyjęty i w jakim czasie ma uczęszczać na lekcye. W książeczce téj będzie także celem ułatwienia kontroli pracodawcom nad uczęszczaniem ich pupilów do szkoły, każdorazowa obecność ucznia na nauce stwierdzona. Każdy uczeń ma regularnie uczęszczać na naukę szkolną, nieobecność ich z powodów nadzwyczajnych winni pracodawcy usprawiedliwić, aby nie zachodziła potrzeba urzędowych upomnień, a tem mniéj zastosowania §. §. 75 i 133 ustawy przemysłowéj, nakładającéj na opornych grzywny od 10 do 400 Zł.

Uczniowie otrzymają bezpłatnie do użytku książki i wszystkie przybory naukowe.

Wydział szkoły przemysłowej uzupełniającéj

w **Wadowicach** dnia 31. maja 1890.

W Wadowicach.
Nakładem Wydziału szkoły przemysłowéj uzupełniającéj.

Drukiem Franciszka Foltyna.
1890.

BIBLIOTEKA